

Jaarverslag 2010

De Ruige Hof in 2010

Geachte lezer,

Met trots presenteren wij u het jaarverslag 2010 van De Ruige Hof, natuurvereniging in Amsterdam Zuidoost.

Het was een jaar vol natuurplezier voor onze leden en bezoekers. Ook veel kinderen hebben kunnen genieten van de mooie natuur van de Ruige Hof. Verder was het een jaar met prachtige voorbeelden van biodiversiteit op onze terreinen.

2010 was ook het jaar waarin we een oplossing moesten vinden voor onze huisvesting omdat het oude pand Zon Alom in slechte staat verkeert en het jaar waarin weer hard gewerkt is om het terrein de Riethoek te behouden.

Over al deze zaken kunt u hierna meer lezen, met hier en daar al een blik naar de toekomst.

Veel dank gaat uit naar onze leden, vrijwilligers, groepen, fondsen, woningbouwcorporaties en het stadsdeel Zuidoost die onze activiteiten mogelijk gemaakt hebben en ervoor hebben gezorgd dat ons nieuwe centrum nu daadwerkelijk in aanbouw is.

2011 is het jaar dat de DRH 25 jaar bestaat. Een goed moment om onze resultaten te vieren, vooruit te kijken en te werken aan een sterke vereniging voor laagdrempelige natuurbeleving met veel activiteiten. Wij zien 2011 met vertrouwen tegemoet.

Met natuurlijke groet,

Het Ruige Hof bestuur,

Ariane Zuiderveld (voorzitter)

Marjolein van der Vlugt (penningmeester)

Els Trautwein en Jan Gottmer (bestuursleden)

Mensen dichterbij de natuur brengen blijft het doel van De Ruige Hof

Activiteiten

Ondanks het feit dat er dit jaar veel energie is gaan zitten in allerlei zaken rond de aankoop van een noodzakelijk nieuw onderkomen zoals bouwvergunningen en sponsoraanvragen, is het toch gelukt om regelmatig leuke activiteiten te organiseren.

Een greep hieruit:

- ❖ De Ruige Kids hielden 7 kindernatuurmiddagen, met onderwerpen als spoorzoeken in de sneeuw, een herbarium maken en vogels spotten. Omdat wij met een grote groep kinderen niet meer in het bouwvallige Zon Alom kunnen, zijn er een aantal kidsmiddagen uitgevallen. Ook hebben we een keer gebruik gemaakt van Scouting gebouw bij de Riethoek. Na de zomervakantie gaan we weer regelmatig kinderactiviteiten op de zondag organiseren.
- ❖ De C. Jetsesschool uit Driemond heeft met de kleutergroepen en de bovenbouw heerlijke ochtenden doorgebracht op de Riethoek; naast meewerken met de Ruige Hof vrijwilligers werden er natuurspeurtochten en veldwerklessen gedaan door ongeveer 50 kinderen. Ook de Piet Mondriaanschool uit Abcoude en de ABBS de Zuiderzee uit IJburg zijn veldwerklessen komen volgen, maar dan in natuurterrein Klarenbeek.
- ❖ Er zijn twee grote bedrijfsdagen gehouden
  - Een afdeling van het AMC heeft op een mooie dag in juni van een werkdag, excursies en lunch genoten.
  - Staples is in september een daglang de handen uit de mouwen komen steken en heeft o.a. nieuwe roosters aangebracht om honden te weren.
- ❖ Zoals ieder jaar hebben we meegedaan aan de Landelijke Natuurwerkdag in november; deze keer in de stromende regen. Toch kwamen er bijna 60 enthousiaste mensen meewerken, waaronder een groot aantal kinderen van Scouting Holendrecht. Deze scoutinggroep is ook in februari actief geweest in de Riethoek: bomen zijn bevrijd van woekerende bramen en struwelen zijn uitgedund.
- ❖ Er zijn diverse natuurexcursies gehouden, zoals 8 vogelwandelingen waarin ijsvogels, blauwborsten en haviken gespot zijn en een excursie voor de mantelzorgers uit Amsterdam Zuidoost. De twee excursies die in samenwerking met IVN Amsterdam zijn gehouden waren erg gewild.

De belangstelling voor de laatste IVN excursie in oktober was zo groot dat de voltallige schare toehoorders door een bruggetje zakte, terwijl er een paddenstoeltje werd bewonderd!
- ❖ Onze tentoonstelling met foto's die een beeld geven van alles wat De Ruige Hof behelst, is een half jaar te zien geweest in Gezondheidscentrum Gein. De serie is voor deze gelegenheid uitgebreid tot 25 prachtige foto's.
- ❖ En natuurlijk werd er iedere woensdagen iedere eerste vrijdag van de maand onder alle weersomstandigheden buiten gewerkt om de terreinen er fantastisch uit te laten zien!

Scouts aan de slag

Het doorgezakte bruggetje is weer hersteld

Ruige Hof PR

Ook dit jaar zijn we bezig geweest om de Ruige Hof, de activiteiten en de terreinen meer bekendheid te geven. Berichten worden geplaatst in weekbladen en buurtkranten als de Echo, Stadsblad, Holendrecht en Gein3Dorper, maar ook op websites als de Nellesteiner, Buurtlink, Laagbouwvereniging Holendrecht en Echo digitaal. Onze website heeft wat kleine veranderingen ondergaan en er wordt geprobeerd om deze up-to-date te houden en te vullen met Ruige Hof nieuws. Zo zijn nu ook lijsten te zien van de vogels die gespot zijn tijdens de voegelexcursies.

De Ruige Hof is extra in het nieuws geweest door onze open brief aan de politici in de weekbladen om verzoek aan steun .

Bijzonder dit jaar waren de levensgrote affiches met o.a. ijsvogels uit Klarenbeek die in het voorjaar te zien waren bij bus en tramhokjes in heel Amsterdam. Dank aan natuurfotograaf Martijn de Jonge voor deze gratis publiciteit.

Posters door de hele stad

Nieuwe folderkastjes

De vondst van de zeldzame kegelmorielje in de Riethoek heeft een landelijke website over natuurberichten gehaald.

Onze foto-expositie heeft een groot deel van het jaar in het Gezondheidscentrum Gein gehangen. Het verenigingsblad 'Natuur bij Huis' is dit jaar drie maal verschenen. Verder zijn er op de terreinen folderhuisjes geplaatst met activiteitenkalenders. In 2011 gaan we hier mee door.

Een frisse huisstijl die consistent gebruikt gaat worden in onze communicatie met derden staat al een tijd zeer hoog op de prioriteitenlijst. Door de pandperikelen en woningbouwtoestanden zijn we er in 2010 niet echt aan toegekomen, maar we hebben er nu (maart 2011) daadwerkelijk een begin hiermee gemaakt.

Leden, vrijwilligersorganisatie en samenwerkingspartners

In 2010 heeft de vereniging weer een heel aantal nieuwe (gezins)leden en een aantal nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen. Eind 2010 stond de teller op 425 leden en 53 vrijwilligers.

De jaarlijkse Algemene Ledenvergadering was dit jaar in het centrum Anand Joti en werd door 35 mensen bezocht. De ledenvergadering ging akkoord met de voorstellen van het bestuur. Neeltje Mol trad na vele jaren in het bestuur gezeten te hebben af als bestuurslid en werd hartelijk bedankt voor haar inbreng. Ze blijft wel als vrijwilliger actief, vooral in de wildeplantentuin. Marjolein van der Vlucht en Jan Gottmer traden toe en werden van harte welkom geheten!

In oktober is Bert Schottert bij het bestuur togetreden als aspirant-secretaris.

De vrijwilligers werken grotendeels in teams aan het beheer van de terreinen. De buitenploegen werken wekelijks op woensdagen en maandelijks op vrijdagen. Ook zijn er regelmatig extra dagen die aan grotere klussen zoals hooien, snoeien en dit jaar aan het verven van ons nieuwe huis werden besteed.

Niet buiten werken, maar verven!

Daarnaast zijn er ook vrijwilligers actief bij het verzorgen van de PR, het begeleiden van de kindernatuurclub, het bijhouden van de bibliotheek en het samenstellen van het verenigingsblad. Bij het beheer kunnen wij voor een aantal zaken rekenen op de steun van Groenvoorziening Stadsdeel Zuidoost. Deze dienst heeft in 2010 voor ons een aantal malen bioafval afgevoerd en groot snoeiwerk verricht. De beheercommissie van de Ruige Hof inspecteert twee keer per jaar de terreinen en stelt (binnen de kaders van het beheersplan) prioriteiten in het terreinbeheer. Buitencoördinator Rob van Dijk verzorgt de afstemming met de vrijwilligers en anderen, zoals Groenvoorziening.

Voor de Kidsclub en de PR zijn aparte kleine werkgroepjes, die graag mensen erbij zouden willen krijgen. Ook zoeken we vrijwilligers die regelmatig als gastheer of -vrouw willen optreden bij onze activiteiten of ons helpen met schoonmaakwerk. We zijn blij met de komst van Bert Schottert die o.a. de ledenadministratie op zich heeft genomen.

Zo veel vrijwilligerswerk vraagt om een uitstekende coördinatie die gelukkig in goede handen is van onze medewerkster Linda Theunissen. Linda werkt twee dagen per week voor de vereniging. Haar kerntaken zijn coördinatie van vrijwilligers en activiteiten en ondersteuning van administratieve taken. Verder zet ze zich in voor duizend en één lopende zaken zoals dit jaar het aanvragen van de bouwvergunning. Bij het uitvoeren van activiteiten werken onze vrijwilligers regelmatig samen met de o.a. Scouting Holendrecht, IVN Amsterdam, de Cornelisz Jetses School, en de Schoolwerktuinen.

Landelijke Natuurwerkdag

Op initiatief van Landschap Noord-Holland is een stedelijk platform in Amsterdam gestart van lokale natuurinitiatieven. Samen met Hart voor de Stad hebben wij weer bedrijfswerkdagen georganiseerd. De Ruige Hof was verder deelnemer bij de landelijke Natuurwerkdag, georganiseerd door Landschapsbeheer Nederland en de landelijke vrijwilligerswerkdag van Stichting Doen. Met de KNNV Amsterdam is dit jaar contact geweest i.v.m. bedreigingen van de Riethoek.

Biodiversiteit en de Ruige Hof

2010 werd door de Verenigde Naties uitgeroepen tot Internationaal Jaar van de Biodiversiteit. Dat is niet zomaar gedaan, want de aftakeling van de verscheidenheid aan levensvormen op aarde is iets waar velen van ons zich zorgen over maken.

Veel levensvormen op de aarde zijn afhankelijk van elkaar. Daarbij speelt variatie een belangrijke rol. Ook de mens kan zonder andere organismen niet bestaan. Een zo groot mogelijke variatie van levensvormen is nuttig en zelfs noodzakelijk. Een veelvormige natuurlijke omgeving zorgt niet alleen voor schoon water, vruchtbare grond en een stabiel klimaat, maar levert ook voedsel en grondstoffen voor huisvesting, kleding, brandstof en medicijnen. Deze natuurlijke hulpbronnen verschaffen bestaanszekerheid en vormen de basis voor onze welvaart. Biodiversiteit draagt bij aan de kwaliteit van leven en het welzijn van mensen.

Uitbouw en beheer van een zo groot mogelijke variatie aan levensvormen is ook één van de doelstellingen van natuurvereniging De Ruige Hof.

De vele paddenstoelen, planten- en diersoorten die op de terreinen van de Ruige Hof worden aangetroffen illustreren de bijzondere kracht van de Riethoek en Klarenbeek.

Dat wordt extra benadrukt, doordat daar naast algemeen voorkomende soorten, ook zeldzame en beschermde soorten voorkomen. Planten en dieren van de rode lijst komen immers alleen voor op unieke plekken met speciale omstandigheden.

Het specifieke beheer van de Riethoek en Klarenbeek is zoals gezegd gericht op het uitbouwen en onderhouden van een zo groot mogelijke biodiversiteit. Het voorkomen van soorten als Waterviolier, Blaasjeskruid, Grote Keverorchis, Parnassia, Spaanse Ruiter maar ook de zeer zeldzame en beschermde kegelmorielje en Grote Houtbekerzwam tonen aan dat die aanpak succesvol is.

Het bijzondere moeraskartelblad

De terreinen beslaan geen grote oppervlakken maar ze vormen door de afwisselende landschapstypen succesvolle natuurlijke eilandjes in een omgeving met veel menselijke activiteiten. Klarenbeek wordt vooral gekenmerkt door sloten met riet- en moeraslandjes en open stukken grasland omzoomd met struiken en bosjes. De Riethoek is iets dichter begroeid, maar ook daar wordt open water en vochtige landjes afgewisseld met bosjes en struiken. De grote variatie in landschapstypen trekt veel verschillende soorten vogels en zoogdieren die op de Riethoek en Klarenbeek voldoende voedsel en beschutting vinden. Waterspitsmuis, Gewone bosspitsmuis, Bunzing, Hermelijn, Grote Bonte Specht, Ransuil, Blauwborst, Bosrietzanger en Buizerd zijn een willekeurige greep uit de lijst van warmbloedige dieren die het afgelopen jaar op Riethoek en Klarenbeek zijn aangetroffen.

De kegelmorielje is zeer zeldzaam!

De beheeractiviteiten van het afgelopen jaar zijn vooral gericht geweest op verschraling met als doel om de verscheidenheid aan plant- en diersoorten te bevorderen. Door de gras- en rietlandjes op tijd te maaien en het maaisel af te voeren worden bouwstoffen aan de bodem onttrokken. Op de steeds schraler wordende grond komen meer en meer soorten voor die elders in de voedselrijke parken en tuinen van Amsterdam Zuidoost niet kunnen aarden. Zo dragen de afwisselende landschapstypen van Klarenbeek en Riethoek bij aan de biodiversiteit in onze omgeving en leveren bovendien een bescheiden bijdrage aan het welzijn van mensen in Amsterdam Zuidoost. In de in februari vastgestelde structuurvisie Amsterdam worden de Riethoek en Klarenbeek (Hoge Dijk) ook als bijzondere natuurgebieden gekenschetst waar alleen extensieve recreatie mogelijk is. Ons beleid en beheer sluiten aan bij deze typering.

Door te hooien wordt het land verschraald

Er is dit jaar met een clubje paddenstoelenliefhebbers begonnen met het inventariseren van paddenstoelen en zwammen in Klarenbeek en de Riethoek. Ook is er een inventarisatie van planten uitgevoerd in de Riethoek (zie website).

Om de kruidentuin en wildenplantentuin op te knappen en toegankelijk te maken voor minder validen zijn gesprekken gevoerd met de stichting Natura Curat en bedrijven die verhardingsmateriaal kunnen leveren. Ook is er een kruidentuingroepje opgezet dat hard bezig is met beplantingsplannen. Gehoopt wordt in 2011 fondsen hiervoor te interesseren en de plannen uit te voeren.

Het rudimentaire pad lopend van het molentje naar de grienden is door noeste arbeid van onze vrijwilligers van woeste struiken en ondergrond ontdaan. Het is een prachtig pad geworden met in het najaar veel bijzondere paddenstoelen die in symbiose leven met eiken.

Nieuw Natuurcentrum in aanbouw

Al in 2009 werd bekend dat ons centrum Zon Alom in bijzonder slechte staat verkeert en dat er zonder maatregelen een onveilige situatie kan ontstaan.

In het voorjaar van 2010 heeft het bestuur na uitgebreid onderzoek naar verschillende mogelijkheden gekozen voor het realiseren van een tijdelijke accommodatie op het erf van het oude pand. Vervolgens is hard gewerkt aan het vinden van draagvlak voor dit plan bij o.a. het Stadsdeel Zuidoost en Groengebied Amstelland van wie wij het terrein in ondererfpacht hebben.

Daarnaast moest natuurlijk de financiering rondkomen. Het nieuwe centrum kost in totaal ongeveer € 23.000. In september kregen wij eindelijk de bouwvergunning om voor een periode van maximaal vijf jaar een houten chalet op het erf te plaatsen.

Het nieuwe onderkomen zal nog een kleurtje krijgen

Bijzondere dank gaat uit naar de woningcorporatie Ymere die ons helpt met de opbouw en daarvoor samenwerkt met het ROC van Amsterdam. Woningcorporatie Eigen Haard heeft ons gesteund met € 2.000, de RABO bank Amsterdam met € 1.500 en een familiefonds heeft € 5.000 gedoneerd.

Onze leden hebben voor de opbouw van ons nieuwe centrum extra giften gedaan van maar liefst ruim € 6.000,- Allen zeer bedankt! Het resterende bedrag van ongeveer € 6.000 financiert de vereniging uit eigen middelen.

Om te onderzoeken hoe wij in de verdere toekomst Zon Alom kunnen vervangen of renoveren is de werkgroep Zon Alom 2.0 in het leven geroepen. In 2011 moeten verder keuzes worden gemaakt op basis van onze wensen en de haalbaarheid van mogelijke opties.

Bedreigd groen

Ondanks de vele bezwaren van bewoners had het stadsdeel Zuidoost in 2009 toch besloten dat een aantal locaties in het groen van Zuidoost zoals zuidzijde Gaasperplas geschikt waren voor woningbouw. Ook het volkstuincomplex 'De Vijf Slagen' grenzend aan ons terrein Klarenbeek en de Riethoek zouden (gedeeltelijk) bebouwd kunnen gaan worden. Gelukkig stond in de structuurvisie van de centrale stad '2040 Economisch sterk en duurzaam', De Vijf Slagen niet meer als woningbouwgebied aangemerkt. Helaas was dit voor De Riethoek niet het geval.

Natuurwandeling voor politici in de Riethoek

Plannen voor de Riethoek in de conceptstructuurvisie behelsden het mogelijk maken van gedeeltelijke woningbouw, een fietspad dwars door het terrein en verlaging van de dreef. Alle drie zaken zouden desastreuze gevolgen hebben voor de Riethoek met zijn rijke maar kwetsbare flora en fauna. Wel gunstig was dat de Riethoek ingedeeld wordt bij de 'struin' natuur, een waardevol terrein geschikt voor extensieve natuurrecreatie. Ook zou het Centrale Park, waar de Riethoek toe behoort tot de HoofdGroenStructuur worden ingedeeld, waardoor het gebied wat meer bescherming zou kunnen genieten. In de allerlaatste ontwerpstructuurvisie werden plannen voor Gaasperdam doorgeschoven naar een studie 'Verkenning Gaasperdam'. De Ruige Hof heeft – met steun van KNNV Amsterdam en ook samen met het overkoepelend orgaan Gaasperdam Groen – er hard aan gewerkt om de politiek te beïnvloeden (bezwaarschriften, mondelinge inspraak etc.) Momenteel weten we dan dat ons harde werken en lobbyen niet tevergeefs geweest is.

De PvdA heeft samen met andere partijen bij de behandeling in de gemeenteraad van de structuurvisie een amendement ingediend, dat ook aangenomen is, waardoor woningbouw en het doorgaande fietspad door de Riethoek een stuk onwaarschijnlijker worden. Ook zal de hele Riethoek onder de HoofdGroenStructuur gaan vallen. Helaas is het idee van de dreefverlaging nog niet van de baan. Dit zal onderdeel worden van de studie Verkenning Gaasperdam. En zo verkeren we toch nog een aantal jaren in onzekerheid over de toekomst van de Riethoek. De Ruige Hof zal in de toekomst ook alles op alles zetten om de Riethoek voor mens en natuur te behouden.

Financieel verslag 2010 en begroting 2011

Toelichting jaarrekening 2010 :

Allereerste dank aan een ieder die een (extra) bijdrage heeft gegeven aan onze natuurvereniging en voor onze nieuwe accommodatie. De opbrengsten, afkomstig uit contributies, donaties, giften, sponsors, winkelverkoop, de verhuur van onze accommodatie en de verhuur van de bovenwoning waren ruim € 23.000. In 2009 was dit bedrag ongeveer € 1.000 lager, hoewel we een aantal maanden van 2010 geen huur van de bovenwoning hebben ontvangen. Met andere woorden: ondanks de hectische tijden ten aanzien van ons nieuwe pand en de financiële crisis in de huidige maatschappij, is er de nodige financiële steun geweest voor DRH. Helaas zal in 2011 het e.e.a. veranderen, waaronder het gemis van de inkomsten ten aanzien van de verhuur van de bovenwoning. Tevens behoeft onze nieuwe accommodatie de nodige aandacht om tot verhuur over te kunnen gaan. We hopen dat we dan in de loop van het jaar vaker onze nieuwe accommodatie kunnen verhuren voor diverse soorten gelegenheden. Denk daarbij ook aan bijvoorbeeld het vieren van een verjaardag of een jubileum. Mocht u nog advies of ideeën hebben hieromtrent dan horen wij dat graag van u.

Onze inkomsten en uitgaven zijn redelijk in balans. De personeel - en kantoorkosten zijn nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2009 en dat geldt ook voor de PR kosten.

De kosten voor het terreinbeheer en de vrijwilligers zijn met € 500,- gedaald ten opzichte van 2009. De organisatiekosten waaronder de belastingen zijn gestegen met ruim € 500,-.

Wenselijk is het dat de opbrengsten uit evenementen, bedrijfsuitjes, open dagen en winkelverkoop dit jaar gaan stijgen evenals de inkomsten uit subsidies en sponsors.

U kunt ons mogelijk helpen om bedrijven/organisaties te enthousiasmeren om lokale natuurbeleving te ondersteunen.

Het is essentieel dat de natuurvereniging een (structurele) bijdrage krijgt van het stadsdeel Zuidoost. Diverse keren is de natuurvereniging besproken tijdens de stadsdeelraadvergaderingen waaruit blijkt dat wij zeer gewaardeerd worden. Een mooie bijdrage (€ 2.500,-) hebben we eind 2010 ontvangen. Voor 2011 heeft het Stadsdeel € 7.000 voor de Ruige Hof gereserveerd, na een breed gesteunde motie op initiatief van Groen Links. De uitvoering van deze motie is onderwerp van gesprek tussen Stadsdeel en de Ruige Hof want we gaan helder formuleren wat wij bijdragen voor de bewoners en het leefklimaat in Zuidoost. Gelukkig hebben we in 2010 ook donaties mogen ontvangen van bedrijven in de omgeving van De Ruige Hof (o.a. de Rabobank en de woningstichting Eigen Haard) . Woningbouwvereniging Ymere is ons van grote steun geweest in natura, namelijk door de daadwerkelijke opbouw van ons nieuwe pand. Mogelijk kunnen we nog meer steun en aandacht krijgen door uw inzet en hulp.

Begroting 2011:

De begroting voor 2011 is ingeschat maar nog onzeker. We gaan er vanuit dat de kantoor -, personeelskosten en de kosten voor terreinbeheer en vrijwilligers nagenoeg gelijk blijven. Huisvesting -, publiciteit - en activiteitenkosten zullen vermoedelijk omhoog gaan. Verder moet gedacht worden aan de kosten voor de inrichting van ons nieuwe onderkomen. Daarnaast bestaan we dit jaar 25 jaar en hebben we dus een goede reden om een feest geven.

Dit willen we gepaard laten gaan met aandacht voor wat de natuurvereniging allemaal doet: namelijk mens en natuur dicht bij elkaar brengen d.m.v. activiteiten. Ook zal er tijd en geld uitgegeven moeten worden aan ideeën ten aanzien van de toekomst van ons nieuwe permanente onderkomen over zo'n 5 jaar.

We verkeren nog in een oriënterende fase hoe genoemde kostenposten door inkomsten gedekt gaan worden. Tips en ideeën zijn van harte welkom.

Ruige Kids op zoek naar sporen